

ΤΟΜΟΣ Α

λεύκωμα

ιστορικών επιχειρήσεων της Θεσσαλονίκης

ΕΚΔΟΣΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Το λεύκωμα που κρατάτε στα χέρια σας και το οποίο ελπίζουμε πως θα διαβάσετε με περισσή όρεξη θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως ένα εκτεταμένο δημοσιογραφικό αφιέρωμα, με θεματικό πυρήνα τις επιχειρήσεις που έχουν αντέξει στο χρόνο και αποτελούν ουσιαστικά τους σύγχρονους Μεγαλέξανδρους της πόλης μας. Η πρωτοβουλία που συνέλαβε, επωμίστηκε και εκτέλεσε ο «Τύπος Θεσσαλονίκης» δεν είναι μία απλή καταγραφή ή μία συνηθισμένη αρχειοθέτηση περιστατικών, χρονολογιών και βιογραφικών σημειωμάτων. Αντιθέτως, κουβαλά την ψυχή, τις εμπειρίες και τον αγώνα των ανθρώπων που με περηφάνια παρουσιάζει ενώπιόν σας. Οι επίτιμοι προσκεκλημένοι μας είναι αυτοί που χαρίζουν ζωή σε αυτό το λεύκωμα, εμείς είμαστε απλώς οι οικοδεσπότες τους. **Ευελπιστούμε, επίσης, πως το λεύκωμα αυτό θα αποτελέσει το εγχειρίδιο για κάθε νέο επαγγελματία, ο οποίος θα αντλήσει την εμπειρία δεκαετιών μέχρι και αιώνων από τις προσωπικές καταθέσεις των ιδρυτών και συνεχιστών των ιστορικών επιχειρήσεων της πόλης μας.**

Η γοητεία των... μοναδικών ιστοριών

Για να το θέσουμε με διαφορετικούς όρους, τρόπον τινά πιο καλλιτεχνικούς, το συγκεκριμένο λεύκωμα ομοιάζει με ένα θεατρικό έργο, διαφορετικό όμως από τα συνηθισμένα. Σε αυτό το θεατρικό, η δράση, το συναίσθημα, οι ανατροπές, όλα τα στοιχεία που προκαλούν το ενδιαφέρον σε τελική ανάλυση, προκύπτουν και γεννιούνται μέσα από τις ιστορίες και τις πράξεις των ίδιων των πρωταγωνιστών. Οι θησηποίοι αυτού του λευκώματος ανεβαίνουν με παρρορία και θάρρος στο πταιλοσενίκο, σκηνοθετούν και ερμηνεύουν όλες τις αναπάντεχες τροπές της πλοκής, βγάζουν τα εσώψυχά τους, όσα τους κάνουν να αισθάνονται πλήρεις και όσα τους πνίγουν, πλάθουν μία διήγηση αυθεντική και απόφια, τόσο αληθινή που δεν χρειάζεται καμία προσποιητή και επιπτευμένη αληθοφάνεια. Η γοητεία της ιστορίας που θα ξεδιπλωθεί στις σελίδες που ακολουθούν είναι ο ίδιος της ο πυρήνας, τα ομορφότερα θέληματά της βρίσκονται στο μεδούλι της, ακριβώς στο κέντρο της καρδιάς της. Από την πλευρά μας, η μόνη μας φιλοδοξία και επιδίωξη είναι να παράσχουμε τη σκηνή στους αληθινούς πρωταγωνιστές, να ρίξουμε την κουρτίνα της αυλαίας και να τους

αφήσουμε να υποδυθούν τους εαυτούς τους, να μας κάνουν κοινωνούς της δικής τους ζωής, των δικών τους ανησυχιών και στόχων. Εμείς από τη θέση των παρασκηνίων και εσείς από τη θέση του θεατή θα βυθιστούμε αβίαστα στα όσα θα διαβάσουμε, στα όσα θα μάθουμε, στα όσα θα πληροφορθούμε, στα όσα θα μας συγκινήσουν και θα μας προβληματίσουν ταυτοχρόνως.

Στροφή στους αληθινούς πρωταγωνιστές: ένα αποδοτικό αντίδοτο στην κρίση

Ποιοι είναι όμως αυτοί οι περιβόητοι πρωταγωνιστές, τους οποίους με τόση ζέστη και διάθεση σας έχουμε προαναγγείλει; Ποιοι θα σας κλέψουν την καρδιά με τον πιο απλό τρόπο, όντας απλώς ο εαυτός τους, δίχως φτιαστίδια και φανταχτερά περιτυλίγματα; Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια τα μέχρι πρότινος φυσιολογικά και ακλόνητα δεδομένα μοιάζουν να έχουν ανατραπεί, δίχως να αποτολμά κανείς να βάλει φρένο σε μία διαδικασία παραλόγη, όπου το άσπρο γίνεται μάυρο, όπου τα πόδια έχουν βαλθεί να χτυπούν με μανία και λύστα το κεφάλι. Μέσα στον κυκεώνα των προβλημάτων με τα οποία ερχόμαστε αντιμέτωποι άπαντες, η φυσιολογική ροή και η ορθολογική προραμμίδα των πραγμάτων φαντάζουν συνήθειες του μακρινού παρελθόντος. Μια ιστορία συγκινεί πλέον όσο πιο ψεύτικη, υποκριτική και φορτωμένη με ανούσια στολίδια είναι. Η απλή και ξάστερη αλήθεια δεν «πουλά», δεν βρίσκει διόδο για να αναδυθεί στην επιφάνεια. Μένει κρυμμένη και αθέατη γιατί δεν βολεύει, πολλές φορές δεν ακούγεται εύηχη και πλανεύτρα και επιλέγουμε να κωφεύσουμε όταν έρθει η ώρα της για να ακουστεί. Οσοι έχουν τα μέσα και τη δυνατότητα να την βοηθήσουν να λάμψει επιλέγουν να λουκάζουν και να σιωπήσουν. Επιλέγουν να φιμώσουν την αλήθεια και να την καμουφλάρουν, εξυπηρετώντας στη συνηθέστερη των περιπτώσεων αλλότριους ή ιδιοτελείς σκοπούς. Με τη σειρά μας, κι εμείς έχουμε διδάχθει στις μέρες μας να επιζητούμε με θέρμη το ψεύτικο και το απατηλό, να υπηρετούμε το φάυλο και το καλλωπισμένο. Οι ευκαιρίες για να ακουστεί η πραγματικότητα, για να έρθουν στο φως όλες εκείνες οι αιθέατες πτυχές της ολοένα και σπανίζουν, ολοένα και πιο αραιά αναζητούνται. Η κρίση είναι στα χείλη όλων μας, είναι μία λέξη που έχει λάβει σχεδόν

μεταφυσικές διαστάσεις και που προφέρεται από κάθε στόμα, σε κάθε συζήτηση, σε κάθε σοβαρή ή τετριμένη κουβέντα. Γι' αυτή την περιβόητη κρίση, έχουμε ακούσει κάθε λογής ειδήμονα να τοποθετείται, κάθε αυτόκλητο ή διορισμένο ειδικό να φυλαρεί ασκόπως, δίχως να μπορεί να προσεγγίσει τις ρίζες και τις ουσιαστικές αιτίες του προβλήματος. Το στασιδι προσφέρεται σε χίλιους μύριους θεωρητικούς σωτήρες, οι οποίοι τοποθετούνται επί του ζητήματος φανερώνοντας με τον πλέον οφθαλμοφανή τρόπο την έλλειψη κατάρτισης, την απουσία ουσιαστικής και ζώσας εμπειρίας. Εμείς αποφασίσαμε να αντιστρέψουμε τους όρους του παιχνιδιού, να επιστρέψουμε στη βάση, στο υπόστρωμα, στο υπέδαφος που χαρίζει τους καρπούς, στους κρίκους της αλυσίδας και όχι να στραφούμε σε δορυφόρους και διάποντες αστέρες που περισσότερο αποπροσανατολίζουν παρά διαφωτίζουν. Πολύ συχνά στην εποχή μας, θα ακούσετε να ομιλούν για την άμεση αναγκαιότητα της επιστροφής στην πατροπαράδοτη παραγωγική διαδικασία, νοούμενη είτε με τη στενή έννοια του όρου. Ποιος λοιπόν καταλληλότερος για να τοποθετηθεί επί τούτου από τους ίδιους τους εκφραστές της παραγωγικής διαδικασίας, από τους ίδιους τους φορείς και λειτουργούς της;

Η ανυπολόγιστη αξία της επιχειρηματικότητας και η ανάγκη «αποκατάστασης» του ονόματός της

Οι επιχειρηματίες μιας πόλης είναι καταρχήν και κατά βάση οι γνήσιοι πυλώνες του οικονομικού της γίγνεσθαι, οι καθρέφτες της προόδου της ευημερίας της, οι πιο βάσιμοι και αξιόπιστοι δείκτες της ανάπτυξής της, μακριά από λογιστικά τρικ και παραπλανητικές φιοριτούρες. Ο σφυγμός της επιχειρηματικής ζωής μιας πόλης ισοδυναμεί με τον σφυγμό της ίδιας της πόλης. Όταν χτυπά με ρυθμό και ρώμη φανερώνει υγεία, όταν είναι ασθενικός και αδύναμος πιστοποιεί προβλήματα και δυσλειτουργίες. Ο επιχειρηματικός κόδων της Θεσσαλονίκης έχει προσφέρει πολλαπλές και ελάχιστα προβεβλημένες υπηρεσίες σε όλους τους τομείς που συγκροτούν την ταυτότητα μιας πόλης, με προεξάρχον φυσικά το σκέλος της οικονομικής ανάπτυξης. Κοιτίδες υπερπολύτιμων θέσεων εργασίας, μοχλοί εξέλιξης και ανόδου, εκφραστές των τάσεων αναβάθμισης και πρωτοπορίας, οι επιχειρήσεις

υπήρξαν ανέκαθεν οι στυλοβάτες πάνω στους οποίους χτίζονταν τα θεμέλια της προόδου. Στην Ελλάδα δυστυχώς, όλα τα παραπάνω προφανή αμφισβητούνται και τίθενται ελαφρά τη καρδιά στο εκτελεστικό απόστασμα. Η έννοια της επιχειρηματικότητας έχει δεχτεί τόνους λάσπης, έχει συκοφαντηθεί και στρεβλωθεί σε βαθμό συντονισμένης προπαγάνδας. Όπως μάλλον θα έχετε πολλάκις διαπιστώσει, στη χώρα μας ευδοκιμεί μία σπάνια και βαθιά οξύμωρη τάση. Οι τεράστιες και ως τώρα αναξιοπόίητες δημιουργικές δυνατότητες που περικλείει η Ελλάδα παραμένουν ανενεργές, σε μία κατάσταση μόνιμου και αδιάκοπου λήθαργου, με κύριο υπαίθιο τη λαθασμένη και επιζήμια νοοτροπία που μας διακατέχει. Οι εν Ελλάδι επιχειρηματίες είχαν την ατυχία να βρεθούν αντιμέτωποι με μία σειρά από συκοφαντίες και λοιδορίες, καθώς και μία, άνευ οποιουδήποτε λογικού ερείσματος, εχθρότητα. Με απλά λόγια, κυριαρχούν οι αντιφάτεις που σας αναφέραμε προ ολίγου, οι οποίες έχουν θεριέυσει μετά από εντατική καλλιέργεια δεκαετιών και έχουν επιτρέψει στο παράλογο να επιβληθεί του λογικού. Οι Έλληνες επιχειρηματίες, αντί να τυγχάνουν διευκολύνσεων, βοήθειας, υλικής και θηβαϊκής στήριξης, κινήτρων και παραίνεσεων, το μόνο που εισπράττουν είναι αντιδραστικότητα, εμπόδια, τρικλοποδίες, υποτίμηση και φευδείς και κούφιες περιεχομένου υποσχέσεις. Το ελληνικό κράτος, αντί να στέκεται αρωγός και υποστηρικτής τους, έχει πολλές φορές διαλέξει να φερθεί ως αντίπαλος τους. Σε όλα τα παραπάνω, προσθέστε και τη διαρκή αναπαραγωγή αναληθών κλισέ που δυστυχώς συναντούν απήχηση στην κοινωνία. Τα στερεότυπα αυτά απέχουν έτη φωτός από την πραγματικότητα και μάλιστα καταλήγουν, αντί να παινεύουν και να πρωθύνουν την επιχειρηματική δράση και τόλμη, να την υπονομεύουν και να την καταπολεμούν. Καιρός όμως ως που μπει ένας φραγμός σε αυτό τον ακατάσχετο παραλογισμό. Εμείς τουλάχιστον, αρνούμαστε να τον συμμεριστούμε, αντιθέτως θα παλέψουμε για να αποκαταστήσουμε την αληθινή ώψη των πραγμάτων.

Συνεντεύξεις που καταθέτουν ψυχή και δίνουν το στίγμα

Πώς θα επιτύχουμε σε αυτή την ομολογουμένως δύσκολη αποστολή; Με την πιο απλή και τίμια μέθοδο που μπορεί κανείς να φανταστεί. Θα δώσουμε με συνοπτικές διαδικασίες και δίχως τον παραμικρό περιορισμό το λόγο στους αληθινούς «οικονομολόγους», σε αυτούς που βιώνουν στο πεταί τους την καθημερινότητα, σε αυτούς που εξ ορισμού και σε καθημερινή βάση, αφούγκραζονται τον παλιό της οικονομίας. Το λεύκωμα αυτό θα λειτουργήσει ως μικρόφωνο για να ακουστεί επιτέλους η φωνή του επιχειρηματικού κόσμου της Θεσσαλονίκης, για να διατυπωθούν καθάρια και ξάστερα οι αγωνίες και οι λαχτάρες του, για να γίνουν γνωστές οι κατακήσεις και οι επιδιώξεις του. Είναι το πιρώτο βήμα στη μακρά πορεία που έχει τερματικό σταθμό την αλλαγή νοοτροπίας όλων μας. Ένα βήμα μικρό και ανεπαίσθητο ίσως, αλλά ταυτόχρονα βαρυσήμαντο και σημαδιακό, καθώς πραγματοποιεί την αρχή,

ανοίγει ένα δρόμο σε μία περιοχή που μέχρι τούδε παραμένει δύσβατη και απόκρημνη. Στις σελίδες που ακολουθούν, θα διαβάσετε ενδιαφέρουσες, αιχμηρές και σαγηνευτικές συνεντεύξεις, οι οποίες ξεπερνούν την περιοριστική κλίμακα του όρου «συνέντευξη», την υπερβαίνουν και αγγίζουν τα θρία της κατάθεσης ψυχής. Με ποιες άλλες λέξεις εξάλλου μπορεί κανείς να περιγράψει εξιστορήσεις και αφηγήσεις που ανατρέχουν σε εποχές που φαντάζουν πλέον μακρινές και έχασμανές, που πιάνουν το νήμα της ιστορίας από την αρχή και το ξετυλίγουν με επιμέλεια και τρυφερότητα ως το νεφελώδες και αβέβαιο σήμερα; Βασικό κοινό γνώρισμα όλων αυτών των εξομολογήσεων, η αδιαπραγμάτευτη ειλικρίνεια. Το λεύκωμα αυτό δεν πασχίζει να κατασκευάσει ήρωες ή να ωραιοποιήσει καταστάσεις. Το λεύκωμα αυτό αποτελεί μαρτυρία του επιχειρηματικού κόσμου της Θεσσαλονίκης, αποτύπωση των καλών και των δύσκολων στιγμών, των θριάμβων και των αναποδιών, της αισιοδοξίας και του προβληματισμού. Βαθιά μας πεποιθηση, την οποία ευελπιστούμε πως μεταδώσαμε τόσο στο πνεύμα όσο και στο περιεχόμενο του λευκώματος αυτού, είναι πως οι αληθινοί ήρωες βρίσκονται έξα, στους δρόμους και τα στενά, στην πραγματική ζωή, στο μετεριζή της καθημερινότητας και όχι στους τηλεοπτικούς δείκτες, στις πολύφωτες εκδηλώσεις και στις έξιλινες ομιλίες. Το αληθινό κουράγιο μετριέται σε συνθήκες αντίσχες και δυσμενίες, όταν ένας επαγγελματίας καλείται να δώσει άμεσα λύσεις σε προβλήματα που ζεφυτρώνουν σαν μανιτάρια. Το πραγματικό γήπεδο είναι η καθημερινότητα, με τις κακοτυχίες και τα αναπάντεχά της, με τα απροσδόκητα και τα εκτός προγράμματος περιστατικά και μόνο εκεί μπορεί να λάμψει το αυθεντικό ταλέντο, το πείσμα και η σθεναρή αποφασιστικότητα. Η πραγματική γενναιότητα και η καλώς εννοούμενη «τρέλα» δεν διαφημίζονται και προβάλλονται κατά ριπάς, αποδεικνύονται στην πράξη και όχι στα λόγια την κρίσιμη στιγμή, σε κρίσιμα σταυροδόμια και μέσα από κρίσιμες αποφάσεις. Εκεί που και ο παραμικρός λαθεμένος χειρισμός μπορεί να αποφέρει την καταστροφή, εκεί που το λελογισμένο ρίσκο γίνεται τρόπος ζωής. Το μόνο σίγουρο πάντως είναι ότι οι συνεντεύξιδες μας είχαν πολλά και συναρπαστικά να μας διηγηθούν, σε συζήτησεις που κάθε άλλο παρά διεκπεραιωτικού και τυπικού χαρακτήρα ήταν...

Οι παραδοσιακές επιχειρήσεις της πόλης ως ιστορικό κειμήλιο

Στην ερώτηση «από πού να πρωτοξεινήσει κανείς», η πλέον αφοπλιστική και σαφής απάντηση δεν είναι άλλη από το «από την αρχή μάλλον» και αυτή ακριβώς την προσέγγιση θα υιοθετήσουμε κι εμείς. Πολλές από τις συνεντεύξεις που θα διαβάσετε ισοδύναμούν με μαγευτικά ταξίδια που θα σας τηλε-μεταφέρουν σε κόσμους τόσο απόμακρους και αλλοτινούς που φαντάζουν ψεύτικοι, τουλάχιστον στα δικά μας αμάθητα και βολεμένα μάτια. Οι σελίδες θα αποκτήσουν υπόσταση, σάρκα και οστά, ψυχή και καρδιά και θα αναβιώσουν εποχές και θύμησες του παρελθόντος της πόλης μας. Συνθήκες ζωής και ερ-

γασίας που μοιάζουν βγαλμένες από παραμύθι ή ταινία, εικόνες που φωλιάζουν σε άλμπους με κιτρινισμένες φωτογραφίες, στημένα που αναπτλάθουν έναν κόσμο τόσο διαφορετικό, ο οποίος όμως, σε πείσμα των τωρινών μας σαβρών βεβαιούτων, υπήρξε πέρα για πέρα αληθινός. Σε πολλές περιπτώσεις, η απαρχή της ιστορίας μιας επιχειρησης τοποθετείται ακριβώς στον πυρήνα γεγονότων που συντάραξαν την ιστορία της Θεσσαλονίκης ειδικά, αλλά και της Ελλάδας γενικότερα. Τα γεγονότα αυτά εμείς οι νεότεροι τα έχουμε με γνωρίσει μέσα από ιστορικά βιβλία και σχολικά εγχειρίδια, τίποτα όμως δεν μπορεί να συγκριθεί με τις διηγήσεις ανθρώπων που είτε τα έζησαν από κοντά είτε τα άκουσαν από πρώτο χέρι. Η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης από τον ελληνικό στρατό το 1912. Η μεγάλη πυρκαγιά του 1917 που άφησε ουλές και πληγές στο σώμα της πόλης και άλλαξ ριζικά το τοπίο και τη διαμόρφωσή της. Η βάναυση και ζοφερή περίοδος της γερμανικής Κατοχής. Τα μετεμφυλιακά χρόνια και η ραγδαία ανοικοδόμηση της Ελλάδας. Δρόμοι που οποίους κινούνται τραμ και ελάχιστα αυτοκίνητα, μαχαλάδες που έχουν πλέον μετατραπεί σε πικνοκατοικημένες εστίες τασιμέντου, παλιά αρχοντικά που έδωσαν τη θέση τους σε πολυκατοικίες, περιοχές που θεωρούνται προάστια ενώ τώρα εντάσσονται στον κυρίως κορμό της πόλης. Καρέ - καρέ θα παρελάσουν όλα τα παραπάνω ενώπιον σας και θα ξετυλίξουν σπιθαμή προς σπιθαμή αυτό το πανέμορφο φίλμ αναμνήσεων. Το λεύκωμα αυτό, όπως είπαμε και στην αρχή της εισαγωγής μας, δεν είναι μία μηχανιστική και κοινότυπη εξιστόρηση, αντιθέτως εξυπηρετεί πολυποίκιλους και πολυδιάστατους σκοπούς και ένας εξ αυτών μόλις σας φανερώθηκε. Οι παραδοσιακές επιχειρήσεις της Θεσσαλονίκης και πάνω απ' όλα οι άνθρωποι που κρύβονται πίσω από αυτές ενέχουν θέση ανεκτίμητου ιστορικού κειμήλιου. Αποτελούν τη ζωντανή κληρονομιά αυτής της πόλης και στο σώμα τους έχουν χαραχτεί όλες οι διακυμάνσεις και οι ραβδώσεις της σαλονικιώτικης ιστορίας. Το περιεχόμενο αυτού του λευκώματος συνιστά μία πλατφόρμα, μέσα από την οποία θα περιδιαβούμε όλα τα σοκάκια της ζεξέλιξης και των αλλαγών που βίωσε η Θεσσαλονίκη στη διάρκεια του αιώνα που μας αποχαιρέτησε πριν από δώδεκα χρόνια. Το λεύκωμα αυτό είναι μία διάφανη επιφάνεια όπου αντανακλώνται και ακτινοβολούν τα όσα έχουν προηγηθεί, τα βιώματα, οι μήνες, οι θύμησες και οι αλλαγές, εν τέλει όλα όσα δίνουν ανάσα, πνοή και υπόσταση σε έναν τόπο και στους ανθρώπους που τον κατοικούν. Η ιστορία εξάλλου είναι κάτι πολύ περισσότερο από αράδες καταχωριμένες σε βιβλία, από πίνακες με στοιχεία και αριθμούς, από αναλύσεις και στείρα συμβάντα. Είναι ένα ποτάμι με ορμητική και χειμαρρώδη ροή, είναι τα έργα ζωής που φιλοτεχνεύει ο χρόνος πάνω σε ανθρώπους και μέρη, είναι μία έννοια δυναμική και ολοζώντανη, μακριά από τυποποιήσεις και μονομέρειες. Ο άνθρωπος σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της Γης, σε όλες τις φάσεις που διένυσε ο πολιτισμός, αποτελεί ταυτόχρονα υποκείμενο και αντικείμενο της ιστορίας. Όπως ακριβώς και στο λεύκωμά μας, όπου θα ακούσετε τις μαρτυρίες εκείνων που εποίησαν και υπέστησαν την ιστορία και τα τερτίπια της. Η ζωή

και η δράση κάποιων συμπολιτών μας αποτελεί ιστορικό τεκμήριο και θα ήταν σώφρον από μέρους μας να τη μελετήσουμε ενδελεχώς και να αποκομίσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα οφέλη από αυτήν. Διότι το παρελθόν δεν είναι μονάχα τελεσμένος χρόνος, είναι το κλειδί για την κατανόηση του μέλλοντος...

Αναπόσπαστο και γοητευτικό κομμάτι της Θεσσαλονίκιας ταυτότητας

Πέρα όμως από τον σκελετό κάθε στέρεου κτίσματος, υπάρχει και το λεγόμενο επιοικόδημα. Σε τι συνίσταται όμως το επιοικόδημα μίας πόλης και πώς συνδέεται αυτό με το φόρο τιμής που αποτίνουμε στις παραδοσιακές επιχειρήσεις της Θεσσαλονίκης; Η απάντηση είναι αρκετά προφανής, ακόμη κι αν δεν γίνεται αντιληπτή ευθύνης αμέσως. Πιστέψτε μας όμως, όσο προχωράτε και εμβαθύνετε στο λεύκωμά μας, τόσο πιο εμφανής θα καθίσταται η άρρηκτη και διαχρονική αυτή σύνδεση. Στις επιχειρήσεις της Θεσσαλονίκης, στο αντικείμενο δραστηριοποίησής τους, καθώς και στην ιστορία που συνδέει καθεδρικά από αυτές, θα συναντήσετε πάρα πολλά από όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που έχετε θεωρήσει και κατατάξει ως αντιπροσωπευτικά της Θεσσαλονίκης. Ετοιμαστείτε λοιπόν για έναν καταγεμένο από κατ' ιδίαν συναντήσεις με ορισμένους ίδιαίτερα αξιοσημείωτους ανθρώπους, οι οποίοι ευθύνονται για πολλά και θαυμαστά επιτεύγματα. Ένα από αυτά είναι οι γεύσεις που απαντώνται μονάχα εδώ και τις οποίες έχετε ένοχα απολαύσει, τα μυστηριακά και μεθυσιακά χαρμάνια στην οποία έχετε ήδηνικά αφεθεί, τα αρώματα που καθηλώνουν και παρασέρνουν, όλες εν γένει οι γαστρονομικές και γκουρμέ απολαύσεις που μόνο οι Θεσσαλονίκες μπορούν να καμαρώνουν πως έχουν εντάξει στη διατροφική τους καθημερινότητα. Επιπλέον, θα έχετε την τιμή να βρεθείτε τετ α τετ με ανθρώπους αυτής της πόλης που κατείχαν την τεχνική αριτότητα σε τόσο προχωρημένο βαθμό που την απογείωσαν σε πρωτοφανή επίπεδα, ξεφέγγοντας από τα όρια του τεχνίτη και προσεγγίζοντας αυτά του καλλιτέχνη. Θαυματουργά χέρια και κοφτερά μυαλά πάντοτε στην υπηρεσία των κατοίκων αυτής της πόλης. Η λίστα δεν τελειώνει όμως εδώ, είναι μακρά και γεμάτη γαλόνια, διακρίσεις και επαίνους. Θα έχετε μία μοναδική ευκαιρία να τρυπώσετε στα ενδότερα επιχειρήσεων θρυλικών, ονομάτων και επιθέτων που έχουν κατοχυρώσει τη θέση τους στο βάθρο της εκτίμησης και του θαυμασμού των Θεσσαλονίκεων. Θα μάθετε ή έστω θα θυμηθείτε ποιοι επιχειρηματίες της πόλης μας κρύβονται πίσω από κτίρια, προϊόντα και πατέντες που αποτελούν εμβλήματα της πόλης μας. Θα έρθετε σε άμεση και στενή επαφή με τους ανθρώπους που επένδυσαν χρόνο, χρήμα και μεράκι στην πόλη μας, προσδιόντας της ένα μεγάλο ποσοστό από όλα όσα την κάνουν να ξεχωρίζει, ένα μεγάλο κομμάτι από όλα όσα την ομορφαίνουν στα μάτια μας. Μεταξύ της Θεσσαλονίκης και των κατοίκων της ενυπάρχει ένας δεσμός ισχυρότατος, μία αγάπη παθολογική. Χρέος μας λοιπόν και ελάχιστο καθήκον μας να τιμήσουμε όσους

έχουν προσφέρει στην πόλη μας, όσους έχουν προσθέσει το λιθαράκι τους στο πολύχρωμο και πολύμορφο μωσαϊκό της.

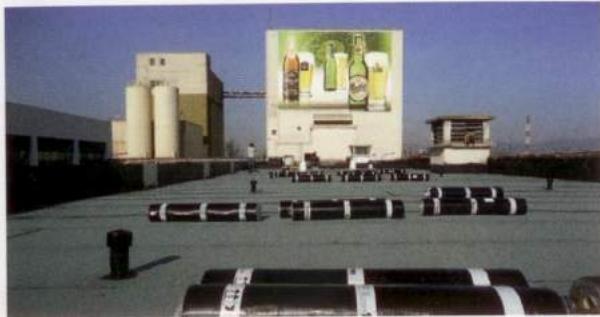
Γηράσκουμε αεί διδασκόμενοι. Πόσο μάλλον τώρα...

Τα διδάγματα των ανθρώπων που μόχθησαν και που έδρεψαν τους καρπούς των κόπων τους δεν έχουν μονάχα αισθητική, ιστορική και εγκυλοπαιαδική αξία. Υπεράνω όλων ίσως, εμπεριέχουν μία αδιαμφισβήτητη και βαρυσήμαντη διδακτική διάσταση. Σε αυτούς τους ομολογουμένως ζωφερούς καιρούς που διανύουμε, με τα προβλήματα να καιροφυλακτούν σε κάθε στροφή του δρόμου, αναζητούμε απεγγνωσμένα στηρίγματα και σημεία αναφοράς. Ανατρέχουμε στις πατροπαράδοτες διδαχές, προσπαθούμε να επαναπροσδιορίσουμε τους στόχους μας, πασχίζουμε να ανακαλύψουμε πηγές έμπνευσης, ικανές να μας μεταδώσουν ένα πνεύμα αγωνιστικότητας και αυταπάρνησης. Ψάχνουμε εναγματίστες τον τρόπο και τη μέθοδο για να θέσουμε τις στέρεες βάσεις που θα μας ωθήσουν να χτίσουμε την κοινωνία του μέλλοντος που θα ανταποκρίνεται στα οράματα και τις φιλοδοξίες μας. Ακόμη κι αν η διαδρομή φαντάζει αυτή τη στιγμή μονότονα ανήλιαγη και σκοτεινή, εμείς οφείλουμε να ξετρυπάσουμε το φως, να κατασκεύασουμε εκείνη τη διόδο που θα μας ξαναφέρει στην επιφάνεια, που θα μας επιτρέψει να απενίσουμε το αύριο με αισιοδοξία και κουράγιο. Σε αυτή την τόσο επίπονη και αγχώδη διαδικασία, οι απόψεις, οι σκέψεις και οι συμβουλές των επαγγελματιών εκείνων που διέπρεψαν και μεγαλούργησαν μπορούν να αποβούν καθοριστικής σημασίας. Πρέπει να τεντώσουμε τις κεραίες μας, να ανοίξουμε διάπλατα τα μάτια μας, να ρουφήσουμε κάθε ικμάδα γνώσεων και προτροπών που έχουν να μας προσφέρουν άνθρωποι που έχουν επανειλημένα δείξει τις διαπιστευτήρια τους. Η ιστορία, ως γνωστόν, επαναλαμβάνεται την πρώτη φορά ως τραγωδία και τη δεύτερη ως φάρσα. Οι συγκυρίες θα μεταβληθούν, οι συνήθειες θα καλυτερέψουν, θα προκύψουν διέξοδοι που θα μας απεγκλωβίσουν από το τωρινό αδιέξοδο που μας περικλείει. Η κρίση αυτή συνιστά μίας πρώτης τάξης αφορμή για μία ολοκληρωτική αλλαγή πλεύσης και νοοτροπίας. Οι επιχειρήσεις που θα σας παρουσιάσουμε και οι άνθρωποι που αφιέρωσαν ολάκερη τη ζωή τους σε αυτές έχουν περάσει από μπόλικες φουρτούνες, έχουν σφυρηλατηθεί σε άφθονες τρικυμίες και έχουν φανεί άχιοι και γενναίοι καπετενίοι. Οι εμπειρίες τους μπορούν και πρέπει να χρησιμεύσουν ως πυξίδα που θα μας βοηθήσει να βγούμε από το μάτι του κυκλώνα. Η επιλογή μας είναι η εξής μία. Να δείξουμε χαρακτήρα, όπως έδειξαν αυτοί, να προστέξουμε στην εργατικότητα και το πείσμα, όπως έπραξαν κι αυτοί. Ας αποτινάξουμε μια και καλή τα βαριδιά του παρελθόντος και ας βουλώσουμε τα αυτιά μας οριστικά και αμετάκλητα σε όλες τις σειρήνες που μας τάζουν ανένδοντα χλιδή και εύκολη ευμάρεια. Οι επαγγελματίες που φιλοξενούνται στις σελίδες αυτού του λευκώματος διάλεξαν τον κακοτράχαλο και λιγότερο ταξιδέμενο δρόμο και δικαιώθηκαν. Αγνόησαν τις παραινέσεις των «λογικών» και απέδειξαν πως η δημιουργική

«τρέλα» μπορεί να αποβεί θαυματουργή. Ας αφεθούμε επιπλέους στα παραδείγματα προς μήμηση που βρίσκονται μπροστά στα μάτια μας, ας ακολουθήσουμε το μονοτάπι που ιχνηλάτησαν αυτοί που τόλμησαν, αυτοί που δοκίμασαν, αυτοί που πάλεψαν, επέμειναν και υπέμειναν. Αυτοί που κυνήγησαν με πάθος και με λύσσα την καινοτομία, αυτοί που εργάστηκαν όταν οι υπόλοιποι έκουραζονταν, αυτοί που υπήρξαν πρωτοπόροι και έστρωσαν το δρόμο για όλους εμάς τους λιγότερο ριψοκίνδυνους και αποφασισμένους.

Απολογισμός και δέσμευση του «Τύπου Θεσσαλονίκης»

Ο «Τύπος Θεσσαλονίκης» εδώ και δεκαοχτώ συναπτά έτη έχει θέσει εαυτόν στην υπηρεσία της πόλης στην οποία είναι δοσμένος ολόψυχα. Εδώ και δεκαοχτώ χρόνια δίνει αινελλιπώς τη δική του μάχη, με όσα μέσα μπορεί να διαθέσει, κόντρα στις δυσκολίες της εποχής. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης οφείλουν περισσότερο από ποτέ να στραφούν στον αληθινό σκοπό της ύπαρξής τους, να σταθούν στο ύψος της πραγματικής αποστολής τους, να προσδώσουν στη δράση τους τη χροιά του λειτουργήματος. Δεν πρέπει να αναρωτιόμαστε τι πρέπει να προσφέρει η Θεσσαλονίκη σε εμάς, αντιθέτως πρέπει να προσφέρουμε εμείς στην πόλη μας και τους κατοίκους της. Το λεύκωμα αυτό φυσικά και δεν πρόκειται να λύσει ως δια μαγείας τα σοβαρά προβλήματα με τα οποία βρίσκονται αντιμετώπιες οι παραγωγικές δυνάμεις της Θεσσαλονίκης, έχυπακούεται πια της πρόσφατης λοιπόν, αλλά σίγουρα ευελπιστούμε πως η πρωτοβουλία αυτή θα αποτελέσει το έναυσμα για μία συλλογική προσπάθεια διαρκείας με στόχο τη συνεχή βελτίωση. Επειδή όμως τα ευχολόγια δεν αρκούν, υποσχόμαστε από τα βάθη της καρδιάς μας πως δεν θα επαναπατούμε στις ελπίδες, αλλά θα παλέψουμε με όλες μας τις δυνάμεις για το καλό της πόλης μας. Το βήμα που δόθηκε στους αληθινούς πρωταγωνιστές δεν πρέπει να αποτελέσει πυροτέχνημα, καθώς η συνέχεια είναι το ζητούμενο. Οι επισήμοι φορείς έχουν την υποχρέωση να σκύψουν με προσοχή πάνω στα προβλήματα των επιχειρηματιών αυτής της πόλης και να επικεντρώσουν τις ενέργειές τους στη διόρθωση των κακώς κειμένων και στην ίσαστη των μακροχρόνιων ασθενειών που απομονώνεις μία πόλη με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης. Η Θεσσαλονίκη οφείλει να απεμπλακεί από τον παρηγορητικό και μοιρολατικό ρόλο της «συμπρωτεύουσας», να διατρανώσει την αυτάρκειά της και να διεκδικήσει τον αυτόφωτο πρωταγωνιστικό της ρόλο. Η Θεσσαλονίκη μπορεί και πρέπει να θυμηθεί το ένδοξο της παρελθόντος και να καταστεί μία σύγχρονη μητρόπολη των Βαλκανίων, ένας οικονομικός και πολιτιστικός κόμβος της Μεσογείου. Ας η βοηθήσουμε όλοι, ο καθένας από το δικό του πόστο, με όποιον τρόπο μπορεί. Ας δώσουμε χώρο και ευχέρεια κινήσεων σε εκείνους τους ανθρώπους που θα αναλάβουν το ρόλο του μπροστάρη, που θα ανάψουν την αρχική σπίθια μιας νέας δημιουργίας.

Το ζεύγος Αβραμίδη

43 χρόνια προστασίας

Ο θαυμαστός και περίπλοκος κόσμος των μονώσεων

Mία από τις μεγαλύτερες απολαύσεις που παίρνουμε όλοι όσοι δουλεύουμε για την ετοιμασία του λευκώματος αυτού που κρατάτε στα χέρια σας είναι η γνωριμία με επαγγελματικούς τομείς μη ευρέως προβεβλημένους. Η εξοικείωση δηλαδή με τον πυρήνα κάποιων επαγγελμάτων για τα οποία έχουμε μία θολή γνώση και για τα οποία αναπαράγουμε μία ασφή και γενικόλογη εικόνα, γεμάτη ανακρίβειες ή μισές αλήθειες. Τα κλισέ αυτά πολλές φορές υποβαθμίζουν το εύρος στο οποίο κινούνται επαγγελματίες, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να είναι πολυπλεύρως

Αβραμίδης & ΣΙΑ

Επιχείρηση: Αβραμίδης & ΣΙΑ,
Μονώσεις Βιομηχανιών- Ψυγείων- Κτιρίων
Έτος ίδρυσης: 1969

Μιλήσαμε με: τον κ. Αβραάμ Αβραμίδη,
ιδιοκτήτη

Κατάστημα: Λεωφόρος Κωνσταντίνου
Καραμανλή 13

Τηλέφωνα: 2310 211010 - 2310 207378

Ιστότοπος : www.monosis-avramidis.gr

καταρτισμένοι, με εξειδίκευση σε χίλιες και μία συναφείς δραστηριότητες. Μία ανάλογη περίπτωση είναι και αυτή που θα εξετάσουμε ευθύς αμέσως, η οποία θα μας διαφωτίσει για τον κόσμο των μονώσεων, ένα κόσμο εξαιρετικά πιο πολύπλοκο και πολυδιάστατο από ότι θα μπορούσαμε αρχικά να φανταστούμε. Οι μονώσεις δεν εξαντλούνται λοιπόν στις ταράτσες, όπως πολλοί πιστεύουν κρίνοντας με ελλιπή δεδομένα. Αντιθέτως, οι μονώσεις έχουν πληθώρα παρακλαδιών και παράπλευρων οδών, με το κάθε σκέλος να απαιτεί γνώση, κατάρτιση, εμβάθυνση, εμπειρία και πάθος. Η κατάκτηση όλων αυτών των τομέων δεν έρχεται φυσικά εν μίᾳ νυκτί, προϋποθέτει χρόνια αφοσίωσης, μελέτης, μόχθου και επιμονής. Έχει ως προσαπαιτούμενα στοιχεία εν ολίγοις, μία φλόγα για το αντικείμενο, μία απέχθεια για την προχειρότητα, μία αδιάκοπη επιθυμία για περατέρω βελτίωση και διεύρυνση των οριζόντων. Ο συνεντευξιαζόμενός μας, κος Αβραμίδης, διέθετε όλα τα παραπάνω χαρίσματα, τα οποία καλλιέργησε μεθοδικά και υπομονετικά σε μία διαδρομή 43 ολόκληρων χρόνων, διάγοντας έναν ολάκερο βίο μέσα σε έναν επαγγελματικό χώρο τον οποίο πλέον εύλογα γνωρίζει σε βάθος, έχοντας διατελέσει 8 συνεχή χρόνια σύμβουλος στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης. Στην αρχή φορτωμένος με αναρίθμητες αρμοδιότητες, εν συνεχεία καθολικός συντονιστής και εγκέφαλος μίας επιχείρησης που αναπτύσσεται και εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς για να ικανοποιήσει τις υψηλές και ολόένα αυξανόμενες απαίτησες. Δια του λόγου το αληθές, διαβάστε προσεκτικά τη συνέντευξη που ακολουθεί. Σίγουρα θα μάθετε κάτι καινούργιο από έναν άνθρωπο με πάνω από 4 δεκαετίες εμπειρίας. Ένα κέρδος σημαντικό, δεν πιστεύω να διαφωνείτε...

- **Κύριε Αβραμίδη,** μιλήστε μας αρχικά για το αντικείμενο σας, σε τι συνίστανται οι δουλειές που αναλαμβάνετε;

To αντικείμενο μας είναι οι μονώσεις, οι οποίες υπάγονται σε ένα

για να τον έχει ανάγκη η αγορά και να μπορεί να ελίσσεται. Φυσικά, αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να εμπλέκεται με άλλους τομείς εντελώς διαφορετικούς από το αντικείμενο του. Η εταιρεία μας γνωρίζει άριστα τον τομέα της μόνωσης γι' αυτό ακριβώς η δραστηριότητα της εκτείνεται σε όλη την Ελλάδα. Στον χάρτη πίσω από το γραφείο μου φαίνονται τα μέρη της Ελλάδας που έχουμε πιαράσχει τις υπηρεσίες μας.

- Ας πιάσουμε τώρα τα πρώτα χρόνια της επιχείρησης και πώς εξελίχθηκε αυτή στο πέρα του χρόνου.

- Καταρχήν, είμαι απόφοιτος της τεχνικής σχολής του Ευκλείδη και είχα γνωρίσει το αντικείμενο της μόνωσης το 1969 σε ηλικία 20 ετών, εργαζόμενος ως τεχνίτης σε διάφορες τεχνικές εταιρίες. Το 1975, άνοιξα τη δική μου προσωπική εταιρία. Το αντικείμενο της επιχείρησης ήταν αποκλειστικά μηχανολογικές μονώσεις σε εργοστάσια και η έδρα της ήταν σε έναν μικρό χώρο στην οδό Κασσάνδρου στη Θεσσαλονίκη. Στα πρώτα χρόνια της επιχείρησης, αναλάμβανα έργα σε διάφορες βιομηχανίες και το 1981 ανέλαβα τις μονώσεις στα Διυλιστήρια Motor Oil του Βαρδινογιάννη, με προσωπικό 75 άτομα. Ακολούθησαν και άλλα μεγάλα έργα τα επόμενα χρόνια και πολύ γρήγορα

επεκτάθηκα και σε άλλους τομείς της μόνωσης. Το 1988, η έδρα της εταιρείας μεταφέρθηκε σε κεντρικό δρόμο της Θεσσαλονίκης, σε μεγαλύτερο χώρο. Την ίδια χρονιά, η εταιρεία αλλάζει μορφή και από απομική γίνεται ετερόρρυθμη, με εταίρο τη σύζυγο μου. Εκείνο το διάστημα οι μονώσεις στα βιομηχανικά ψυγεία βρίσκονταν σε έξαρση γι' αυτό δεν άργησα να αποκτήσω μηχάνημα πολυουρεθάνης και να εξειδικευτώ και σε αυτόν τομέα. Οι δουλειές μου σε αυτόν το χώρο δεν περιορίζονταν μόνο στην Θεσσαλονίκη αλλά σε όλη την Ελλάδα. Ήμουν ανήσυχο μωαλό και σύντομα επεκτάθηκα στον τομέα της στεγανοποίησης, της πχομώνωσης και της εμπορίας μονωτικών υλικών ανοίγοντας περισσότερο τους ορίζοντες μου.

- Φαντάζομαι ότι αυτή η ποικιλία και η τεχνογνωσία ήταν από τα στοιχεία που συνεισέφεραν στην καθιέρωσή σας στον χώρο...

- Ακριβώς. Όταν κατέχεις πολλούς τομείς της μόνωσης, μπορείς να αντέξεις στο χώρο αλλά και στον χρόνο. Η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων κάνει τον επαγγέλματια πιο ευέλικτο. Όσον αφορά την σπουδαιότητα της τεχνογνωσίας, είναι κάπι που αντιλήφθηκα από την αρχή της καριέρας μου γι' αυτό πάντοτε είχα μόνιμο προσωπικό, στο οποίο φρόντισα να μεταδώσω την τεχνογνωσία και το εκπαιδεύα στους διάφορους τομείς της μόνωσης. Πέρα όμως από την ποικιλία των αντικειμένων και την τεχνογνωσία, μεγάλο ρόλο έπαιξε η ποιότητα της δουλειάς μας και η συνέπεια του λόγου μας. Το όνομα μιας επιχείρησης διατηρείται μόνο όταν είναι ευχαριστημένη η αγορά. Ένας ακόμη πολύ σημαντικός παράγοντας που μας καθιέρωσε στην αγορά είναι η συμπεριφορά μας προς τους πελάτες. Ο κάθε πελάτης πρέπει να αντιμετωπίζεται με μοναχόμενα και ιδιαίτερα. Ακόμη και μετά το πέρας της εργασίας είμαστε δίπλα του σε ό,τι και αν χρειαστεί. Αν δεν τηρήσεις αυτούς τους απλούς κανόνες θα έχεις μηδενική ανταπόδοση από τον κόσμο. Ένας ευχαριστημένος πελάτης αποτελεί την καλύτερη διαφήμιση για εμάς. Τέλος, κομβικός παράγοντας που συνέβαλε στην καθιέρωσή μας στην αγορά είναι η σύμπραξη της συζύγου μου που είχε και έχει τη οικονομική διαχείριση της εταιρεία μας. Η οικογενειακή σχέση που έχουμε συνέβαλε στην κοινή και χωρίς ανταγωνισμό πορεία. Τα τελευταία χρόνια ενσωματώθηκε στην εταιρεία μας η κόρη μας Κωνσταντίνα ως οικονομολόγος και ο γαμπρός μας Νίκος ως μηχανικός. Δίνω έμφαση στην οικογενειακή σχέση γιατί παρουσιάζει το πλεονέκτημα του κοινού ενδιαφέροντος για την εξέλιξη της επιχείρησης.

- Μιλήστε μας λίγο για τη δομή και την οργάνωση της επιχείρησής σας.

- Αν και το 1975 όταν ξεκίνησα ήμουν τελείως μόνος τώρα πια είμαστε

μια ολοκληρωμένη οικογενειακή επιχείρηση όπου τα ίδια τα μέλη ασκούν την διοίκηση της εταιρείας και έχουν την πλήρη ευθύνη του στρατηγικού σχεδιασμού. Η σύζυγος μου φροντίζει για τα οικονομικά θέματα της επιχείρησης και είναι υπεύθυνη λογιστρίου. Η Κωνσταντίνα, η κόρη μου, έχει αναλάβει το κομμάτι της οργάνωσης της επιχείρησης και του ελέγχου. Ο γαμπρός μου ο Νίκος έχει τις εξωτερικές εργασίες και την επιβλεψη των έργων. Το προσωπικό εκτελεί τις εργασίες με γνώμονα την ποιότητα. Εγώ είμαι ο μαέστρος σε αυτή τη μπάντα που λέγεται επιχείρηση, εννοώντας ότι ελέγχω, κατευθύνω και έχω τη γενική επιβλεψη και ευθύνη όλης της εταιρείας. Προσπαθούμε όσο μπορούμε να γίνονται όλα στην εντέλεια, έτσι ώστε να μην μένει κανές παραπομένος από τους πελάτες, τους προμηθευτές και το προσωπικό. Το καλό στις οικογενειακές επιχειρήσεις είναι ότι είμαστε συνοδοιπόροι με κοινούς στόχους και όραμα. Η οργάνωση, η τμηματοποίηση εργασιών και η συνοχή μας είναι η δύναμη της επιχείρησης μας.

Σας ευχαριστώ πολύ που επιλέξατε την επιχείρηση μας για το ειδικό λεύκωμα που περιλαμβάνει τις ιστορικές επιχειρήσεις της Θεσσαλονίκης. Πιστεύω πως η γνώση πρέπει να μεταδίδεται καθιστώντας την προσπιτ σε όλους. Ελπίζω η συνέντευξη αυτή να βοηθήσει τους νέους επιχειρηματίες να προοδεύσουν και να έχουν αντοχή στο χρόνο.

